

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din.
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 7. aprila 1927.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 39.

Za interese našega trgovstva.

Ob ukinitvi trošarine na kavine nadomestke, sveče in riž je ostala neizpolnjena zahteva našega trgovstva, da se na zaloge po stanju dne 1. aprila t. l. povrne po prejšnjih predpisih plačana trošarina.

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je takoj, ko je zaznala, da je generalna direkcija davkov odločila, da se na navedene predmete plačana trošarina ne povrne, naslovila na kabinet ministra financ in na generalno direkcijo davkov sledečo vlogo:

»S finančnim zakonom za leto 1927/1928 se je ukinilo pobiranje državne trošarine na kavine nadomestke, sveče in riž.

Ukinjenje je bilo sicer najavljeno, vendar pa naši interesi v razdobju med najavljenjem in dejansko ukinitvijo niso mogli spraviti v promet vseh množin omenjenih trošarinskih predmetov, ker so konzumenti ravno z ozirom na predstoječo izpremembo trošarinske tarife omejevali svoje potrebščine na skrajni minimum. Večina naših interesentov ima vsled tega na zalogi izdatne množine kavinih nadomestkov, riža in sveč, koje so obremenjene s trošarino po prejšnjih predpisih.

Ker dohaja izza dne 1. aprila 1927, ko je stopil v veljavo uvodoma omenjeni finančni zakon, v promet tudi blago, ki ni obremenjeno s trošarino, vpliva ukinitve trošarine že sedaj na cene omenjenih predmetov v taki meri, da trgovci ne morejo več za zaloge, katere so si nabavili pred dnem 1. aprila 1927 vkalkulirati v ceno plačane trošarine, ampak morajo sedanjo ceno prilagoditi cenam za blago, ki po sedanjih predpisih ni obremenjeno s trošarino.

Vsled tega bo trgovstvo zadela občutna izguba. To izgubo bo trgovstvo težko občutilo, posebno v sedanjih gospodarski krizi, ki že sama na sebi krati zaslužek in otežuje eksistenco vseh panog gospodarskih krogov in je posebno občutna ravno v trgovski stroki.

Vsled tega prosi podpisana zbornica, da izvolite potrebno ukreniti, da se trgovstvo obvaruje pretežke izgube na ta način, da se na posebne prošnje, katere bi naj bilo vložiti do konca meseca aprila t. l., povrne trgovcem na riž, sveče in kavine nadomestke plačana državna trošarina, ako imajo od vsake

teh vrst blaga na zalogi vsaj 100 kilogramov.

Istočasno z odločbo, da se na zaloge kavinih nadomestkov, riža in sveč plačana trošarina ne povrne, je generalna direkcija davkov odredila, da se v svrhu restitucije viška trošarine na alkohol in žganje popišejo zaloge samo pri veleprocentih in veletrgovcih ter pri proizvajalcih žganja za trgovino, ne pa tudi pri detajlistih.

Zato je tudi sočasno na kabinet ministra financ in generalno direkcijo davkov naslovila v tem pogledu sledečo vlogo:

»Trgovstvo v Sloveniji je z zadoščenjem vzelo na znanje odredbo, da se v svrhu restitucije viška trošarine popišejo zaloge alkohola in žganja po stanju dne 1. aprila 1927. Vendar pa nikakor ne more biti sporazumno s tem, da se popisujejo zaloge samo pri veleprocentih in veleprodajalcih, ne pa tudi pri ostalih trgovcih, ki imajo večkrat na zalogi večje množine alkohola in žganja nego grosisti.

Razlikovanje v naznačeni smeri stvarno ni upravičeno. Prav nobenega razloga ni, da bi se delala razlika med grosisti in detajlisti ravno glede te ugodnosti, ki globoko posega v interese vsega trgovstva. Ratio restitutionis ostaja ista.

Trgovstvo uvideva, da se ne morejo popisati vse zaloge brez razlike množine, smatra pa za potrebno, da se popišejo vsaj večje zaloge preko 100 hektoliterskih stopenj brez razlike, ali se nahajajo v rokah producenta, grosista ali detajlista, ker ni finančna uprava v tem oziru delala nobene razlike tudi takrat, ko je šlo za doplačilo trošarine. Le na ta način bi se obvarovali pretežke škode ravno oni trgovci, kateri bi jo najtežje občutili, to je detajlisti.

Podpisani zbornici je čast opozoriti Vas na te težnje trgovstva v Sloveniji s prošnjo, da potrebno ukrenete, da se popravi krivica, katere bi zadela trgovce, ki imajo na zalogi preko 100 hektoliterskih stopenj alkohola in žganja, ako bi se tudi njim ne restituirala razlika na trošarini.

Hkrati je zbornica spričo važnosti obeh vprašanj naprosila Jugoslovanski kulb Narodne skupščine, da se zavzame za ugodno rešitev obeh vlog.

Na prodajne cene domačega piva vpliva v veliki meri dejstvo, da se v naši kraljevini pridelava toliko vina, da je vino v zadnjih letih že precej izpodrinilo pivo ravno iz razloga, ker tuje države na vse mogoče načine otežujejo naš izvoz vina, da si same s svojim pivom silijo na naš trg.

Produkcija piva v naši državi je skrajno omejena ravno vsled velike konkurence, katero povzroča vino. Vsa jugoslovanska industrija izdela in proda na leto približno 650.000 hektolitrov piva, da si je urejena tako, da bi mogla producirati na leto najmanj 4.000.000 hl. Dejansko ne izrablja torej domača pivovarska industrija niti ene pečine svoje kapacitete. V drugih državah je razmerje dokaj ugodnejše. Tako izdela Češkoslovaška pri skoraj enakem številu prebivalstva na leto preko 7 milijonov hektolitrov piva.

Sedanja minimalna carina znaša 10 zlatih dinarjev za 100 kg. Ako merodajni faktorji nočejo izpodkopati eksistenčnih pogojev naših pivovarskih industrij in ji še bolj otežiti položaja, morajo brezpogojno vsrati na višini sedanje minimalne carine. Poleg interesov industrije same bi morali upoštevati tudi socialne ozire. V naši pivovarski industriji ima zaslužek najmanj 5000 družin, pa tudi več tisoč obrtnikov ima s tem, da dela za pivovarne, v tej industriji dobro oporo za svoj obstanek.

Ako bodo merodajni faktorji stvarno premočrili položaj, bodo morali priti do prepričanja, da naša pivovarska industrija tudi v bodoče nujno potrebuje dosedanje carinske zaščite, ker bi bila brez te izročena poginu, kar bi brez dvoma pomenilo za naše narodno gospodarstvo precejšnjo škodo.

ŠTEVILO KONKURZOV V NAŠI DRŽAVI NARAŠČA.

Po podatkih Jugoslovenskega društva za zaščito upnikov je bilo zabeleženo v prvem četrtletju t. l. v vsej naši državi 319 konkurzov, dočim jih je bilo v enakem času lanskega leta samo 212 ali za 162 odstotkov. Po pokrajinah odpade na Slovenijo in Dalmacijo 29, (leta 1926 pa 30); na Srbijo in Črnogoro 218 (leta 1926 105); na Hrvatsko in Slavonijo 49 (leta 1926 23); na Vojvodino 34 (leta 1926 35) ter na Bosno in Hercegovino 9 (leta 1926 pa 19). Rekord nosita tedaj po tej statistiki Srbija in Črnogora z 228 konkurzi ali z 66 odstotki vseh konkurzov v državi. Od 228 konkurzov pa odpade samo na Beograd 47 ali 21 odstotkov. Iz gornjih števil vidimo tudi, da se je število konkurzov napram lani ogromno povečalo, zlasti v Srbiji in Črnogori ter v Hrvatski in Slavoniji. V Sloveniji se je število po tej statistiki zmanjšalo in sicer za eden. Seveda bi profesor matematike s tega lahko sklepal, da se je položaj poboljšal, kdor pa pobližje pogleda v naše obrate, bo videl, da je pri nas dosežen višek, da se majo že štebi trgovstva in da nima dejstvo, da smo za en konkurz padli, sploh nobenega pomena za splošno stanje slovenske trgovine, ki je kritično, kakor še doslej ni bilo!

TRGOVINSKA POGAJANJA S ŠVICO.

Kakor se doznava v ministrstvu za trgovino, se bodo v kratkem pričela pogajanja med našo in švicarsko delegacijo za sklepanje trgovinske pogodbe.

Skupne ali deljene zbornice.

V zadnji številki »Bankarstva« je priobčil predsednik zagrebške Trgovske in obrtniške zbornice in veleindustrijalec g. Vladimir Arko naslednjo zanimivo razpravo:

Moje mnenje je, da je treba v naši kraljevini pridržati sistem skupnih zbornic.

Za to mnenje se opiram v glavnem na niže navedene momente, ki so po mojem pojmovanju odločilni za pravilno in objektivno presojevanje celega tega vprašanja. Naposled poudarjam, da se sedaj ne nameravam baviti z detajli, niti s podrobnejšo argumentacijo, ker smatram, da dosedanje razpravljanje v naši javnosti o vprašanju zbornic najbolj dokazuje, da se še nahajamo v stadiju spuščenja krilatice in več ali manj osebnih polemik in da zato še ni prišel čas za resno, strokovno, vsestransko in globljo diskusijo in argumentacijo. Zategadelj mislim, da je treba še malo počakati, da se stvori ugodna atmosfera za stvarno debato. To bomo po moji sodbi kmalu doživeli tembolj, ker spada vprašanje organizacije, odnosno reorganizacije naših gospodarskih zbornic v vrsto onih naših legislativnih problemov, za kojih reševanje ne prihajajo v toliki meri do izraza politični momenti, kakor pri mnogih drugih vprašanih unifikacije, oziroma reformacije naše legislative.

1. O vprašanju, ali bo naša kraljevina osvojila sistem skupnih ali deljenih zbornic za trgovino, obrt in industrijo, bosta po mojem mnenju odločevala dva faktorja: država in gospodarski krogi.

Ne bo torej odločevalo izključno samo stališče gospodarskih krogov, temveč tudi stališče države, t. j. država bo ocenila, kateri sistem boljše odgovarja našim specifičnim prilikam kakor tudi vodenju sistematične oficijelne ekonomske politike. Za državo je brez dvoma lažje in hitrejše sodelovanje s skupnimi, nego ti z deljenimi zbornicami. Od skupnih zbornic dobivajo državni organi mnenja in predloge, ki so znotraj zbornice prešli proces izenačenja in izgladivanja eventualnih nasprotstev in ekstremov, medtem ko od deljenih zbornic praviloma ni pričakovati takih mišljenj. Tu mora država v vsakem primeru naposled prevzeti oceno eventualnih disparatnih stališč in odločiti, katero stališče je pravilno, kateri argumenti so jačji, odnosno mora najti neko srednjo pot. Taka situacija ni za državo samo odlozna, nego je zvezana s povečanjem poslov, katere mu naša administracija — to se more mirno ugotoviti — ni dorasla. Praktični rezultat sodelovanja deljenih zbornic s pristojnimi ministri mora torej biti ta, da — namesto da se v okrilju skupnih zbornic avtonomno in samostojno vrši solucija težkih vprašanj — prehaja kompetenca za stvarno in strokovno ocenjevanje argumentacije na državne organe. Ni dvoma, da predstavlja taka situacija za gospodarstvo a priori nezaželen minus, ker deljene zbornice z deljenimi argumenti izročajo del svoje konzultativne in iniciativne delavnosti odločevanju državne administracije, ki je, v kolikor je tudi strokovna in dobra, vendarle izven gospodarstva.

2. Izkušnje vseh tujih držav evropskega kontinenta govore brez dvoma v prilog skupnih zbornic. Razen v Nemčiji in v novem času v Franciji so uzakonjene skupne zbornice v vseh državah, v katerih je vobče država uredila zbornice legislativnim putem. Pa tudi v Nemčiji in v Franciji je zelo značilno, da je od deljeno samo obrtništvo, v posebnih

Za zaščito domače pivovarske industrije.

Ob vsakih trgovskih pogajanjih, tako tudi v zadnjem času, se oglašajo interesi iz krogov inozemskih pivovar na eni in iz krogov gostilničarjev in konzumentov na drugi strani, ki skušajo preprečiti primerno carinsko zaščito naše domače pivovarske industrije. Prizadevanje inozemske industrije, ki je specijelno v pivovarski panogi na Češkoslovaškem, na Ogrskem in v Avstriji jako razvita, je povsem razumljivo, težje pa je umljivo, ako ne abstrahiramo prirojenega nagona naših ljudi, da dajejo pod vsakim pogojem prednost tujim izdelkom, da se večkrat le preradi vprežejo v voz inozemske konkurence in pospešujejo s svojo največkrat neut-

meljeno kritiko uvoz blaga, kojega v isti kvaliteti izdelujemo sami.

Glede piva uveljavlja inozemska konkurenca svoje stremljenje, da se ji omogoči dostop na naše tržišče s trditvijo, da se njeno pivo zahteva edino le vsled izborne kakovosti. Ta navedba stvarno nikakor ni utemeljena. Danes je pivo naših domačih pivovar že popolnoma brezhibno in tudi po kakovosti ne zaostaja za inozemskim pivom, ki sili na naš trg.

Drug izgovor za uvoz tujega piva je cena. Kar se tiče cen je jasno, da proizvaja inozemska pivovarska industrija, katere je zelo zaposlena, dosti cenejše nego naša industrija, vsled česar je že iz tega razloga potrebna zaščitna carina v taki meri, da se omogoči domačim pivovarjem uspešna tekma vsaj kolikor prihaja v poštev cena.

zbornicah, medtem, ko sta trgovina in industrija ostali skupaj v skupnih trgovsko-industrijskih zbornicah. Izkušnja tujih, ekonomsko mnogo naprednejših in razvitejših držav od naše, znači za nas zelo veliko. V teh državah, v katerih je industrializacija provedena na visoko stopnjo, so nasprotstva med obrtom in industrijo kakor tudi nasprotstva med trgovino na eni strani ter obrta in industrije na drugi strani brezdvomno nerazmerno večja nego v naši ekonomsko slabo razviti, več ali manj čisto agrarni državi. To znači brez dvoma, da imajo v teh državah gospodarski krogi v prvi vrsti stalno pred očmi ono veliko linijo skupnih želj, težav in interesov ter puščaj ob strani ona vprašanja, v katerih si posamezne panoge nasprotujejo. Tem slednjim vprašanjem pripisujejo torej ti gospodarski krogi očitno manjšo, sekundarno važnost. Zlasti mislim, da je treba poudariti, da francoski primer v tem slučaju za naše prilike ne znači ničesar. V Franciji je zakon o obrtnih zbornicah iz l. 1925 in zagadatelj o njegovem praktičnem pomenu še ne moremo soditi. Razen tega je ta zakon izšel na eni strani pod vplivom nemškega zakona o obrtnih zbornicah iz l. 1897, ki je ostal v veljavi v Alzaciji, na drugi strani vsled gotovih močnih političnih vplivov. V Franciji vlada popolna in neomejena obrtnopravna svoboda. Za časa vojne in po vojni se je začelo ostro občutovati, da je treba nekaj storiti za obrambo interesov takozvanega malega človeka, ki je bil v Franciji zakonsko povsem nezaščiten. Obrtne zbornice imajo biti forum za obrambo teh interesov, nadomestiti popolno pomanjkanje obrtnopravnih predpisov ter izpolniti veliko praznino na polju strokovne izobrazbe obrtniškega naraščaja, katero prepušča Francija ponajveč iniciativi interesentov samih. Iz teh navedb more vsakdo sklepati, v koliko se moremo o pogledu sistema zbornic sklicevati na tuje države, ako želimo argumentirati za sistem deljenih zbornic. Iz vidika tuje legislative moramo konstatirati, da je za ta sistem manjšina evropskih držav, a posebne trgovske in industrijske zbornice, kakor so ustanovljene s srbskim zakonom z dne 29. junija 1910, predstavljajo osamljen primer v celi Evropi.

3. Za sistem skupnih zbornic govori posebej princip koncentracije sil vseh skupin gospodarstva. Deljene zbornice pomenijo vsekako gotovo cepljenje sil, a ne samo cepljenje interesov. Skupne zbornice imajo brezdvomno jačji položaj napram državi in upravi nego deljene. Mi gospodarji smo vajeni presojevati vse probleme iz praktičnega stališča. V praktičnem poslovnem življenju pa zmaguje vedno princip koncentracije sil, medtem ko cepljenje sil vedno dela škodo.

4. V zvezi s tem moram tudi omeniti finančni in teritorialni moment. Če ustanovimo v naši državi toliko deljenih trgovskih, obrtnih in industrijskih zbornic, kolikor imamo sedaj skupnih, potem je prilično gotovo, da bodo nekatere od teh zbornic finančno preslabe. Ne bo dovolj sredstev za stvarno in izdatno delo. Iz tega sledi, da se bo moralo deljene zbornice ustanoviti za večja področja, nego jih imajo danes skupne zbornice. To pa bi bilo na škodo primerne zaščite lokalnih, teritorialnih interesov posameznih krajev naše domovine. To je zopet ena vrlo slaba stran uveljavljanja sistema deljene zbornice na naše prilike, ker vemo, kako zelo različne so gospodarske prilike, stopnje razvoja in tradicije posameznih ekonomskih področij naše kraljevine. Treba samo, da na primer pomislimo na ogromno razliko med obrtništvom v Južni Srbiji in v Sloveniji.

Če bodo torej ustanovljene deljene zbornice z večjim teritorijem, bodo brezdvomno zapostavljeni gotovi lokalni interesi, ki ne zaslužijo samo, da se jih zastopa, ampak so tudi izraz posebnih prilik in gospodarskega razvoja dotičnega kraja.

Navedba principa koncentracije sil znači potemtakem po mojem mnenju, da se koncentrirajo celokupni gospodarski interesi po strokah in po področju v skupnih zbornicah, katerih področje ni preveliko, a obsega po možnosti eno zaokroženo ekonomsko celoto.

(Konec prihodnjih.)

Zadružna gospodarska banka d. d.

v Ljubljani je imela 5. aprila 1927 svoj 7. redni občni zbor. Predsednik dr. Jakob Mohorič je pozdravil navzoče delničarje in dr. komisarja g. dvornega svetnika R. Marna.

Poročilo upravnega sveta slika v kratkem težko gospodarsko stanje poljedelstva, trgovine in industrije in zlasti podarja slabo funkcioniranje pravosodstva v državi. Navzlic vsem težavam pa je ta naš odlični popolnoma domači zavod napredoval. Tako je poskočila na aktivni strani postavka za dolžnike in menice od 223 milijonov v letu 1925 na 231 milijonov v letu 1926. Hranilne vloge na knjižice so se dvignile od 62 milijonov na 74 milijonov, kar pomeni porast za ca 20 %. Tuja denarna sredstva, s katerimi je razpolagal zavod koncem leta 1926, znašajo nad 241 milijonov dinarjev, so se torej zvišala za več kot 11 milijonov. Te številke pomenijo zadovoljiv napredek v dobi splošne gospodarske depresije in v času, ko se radi poloma nekaterih bank pojavlja obče nezaupevanje do denarnih zavodov.

Skupna bilančna vsota, ki je znašala koncem leta 1925 Din 247.000.000, se je dvignila na skoro Din 259.000.000. Tudi promet je bil živahnejši in je presegel višino 11 milijard dinarjev.

Tudi podjetja in podružnice zavoda so primerno uspevale.

Plače in doklade so poskočile v zadnjem letu za 4 in pol odstotka, upravni stroški za ca. 10 odstotkov.

Davkov in pristojbin je plačal zavod Din 1.965.661.03, t. j. eno šestino delniške glavnice ali 133 odstotkov čistega dobička leta 1925, kar pomeni ogromno obremenitev in najbolj živo ilustrira nezdržno politiko finančne uprave.

Ker se je debetna obrestna mera znatno in naglo znižala, se je tudi dobiček v minulem letu kljub povoljnemu napredku zavoda zmanjšal in znaša, vstevši prenos iz leta 1925 Din 1.187.953.87.

Iz čistega dobička je občni zbor določil za pokojninski sklad uradništva Din 100.000 in sklenil razdeliti med delničarje 8 odstotno dividendo, ki se bo izplačevala pri blagajnah centrale in podružnic ter ekspoziture na Bledu od 6. aprila 1927 dalje.

Naša industrija železa.*

Srednjeevropski kartel proti naši industriji.

Naša industrija železa se nahaja v težkem položaju. Ljud konkurenčni boj, ki ga vodi združenje avstrijsko-češkoslovaško-madžarskih železarn proti jugoslovanski industriji železa z vidnim namenom, da jo uniči, nalaga našim merodajnim faktorjem dolžnost, da prihite na pomoč naši industriji železa, ki je primorana voditi neenako borbo s tujjo konkurenco, ki ima premoč iz mnogih razlogov.

Naši industrijalci so v ta namen, da omogočijo nadaljni obstanek jugoslovanske industrije železa, skušali pristopiti avstrijsko-češkoslovaško-madžarskemu kartelu železa. Na ta način bi se doseglo zvišanje prodajnih cen, ki so vsled stalne konkurenčne borbe padle daleč pod proizvodne stroške domače industrije.

Žalibog so se pogajanja, ki so trajala nad eno leto, kljub največji popustljivosti od strani jugoslovanske industrije železa, razbila.

Avstrijsko-češkoslovaško-madžarske železarne, ki so v začetku stavile velike nade v pristop naših industrijalcev v ta kartel, so postale po svojem vstopu v nemško zvezo surovega jekla, ki je nastala v oktobru preteklega leta, tako močne, da so mislile, da jugoslovanskih železarn v Balkanu ni vpoštevati ter so novembra preteklega leta prekinile pogajanja z našimi industrijalci ter začele v zadnjem času proti jugoslovanski industriji železa izvajati po načrtu zamišljeno borbo za nje uničenje.

* Priobčujemo ta članek zaradi svojega informativnega značaja po beograjskih »Novostih«, ker bo brez dvoma interesiral tudi naše kroge.

Kot dokaz, v koliki meri je treba resno smatrati to borbo, more služiti primer, da je naša industrija železa d. d. Zenica v teku treh tednov morala znižati beograjsko relacijsko ceno od 308 Din na 286 Din, to je za 22 par pri kilogramu.

Avstrijsko alpinska rudarska družba, ki je še v začetku januarja t. l. notirala cene KČ 111.50 franko ncarinjeno Beograd, je znižala to ceno čez širi tedne na KČ 106.— in 7. februarja t. l. na KČ 100.—

Da bi naša podjetja mogla priti do naročil in da bi jim ne bilo treba ustaviti obrat, so bila seveda prisiljena pristati na to znižanje cen, čeravno gre to pod proizvodno ceno. To znižanje cen je prišlo tudi od strani drugih kartelskih podjetij in to ne samo za Beograd, temveč sploh za celo kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Ker so ostala brezuspešna vsa njega znižanja proizvodnih stroškov, in ker niso uspela pogajanja za vstop v železarski kartel, ostal je edini izhod iz sedanje težke situacije, to je znižanje železniške tarife za transport naših gotovih fabrikatov in za dovoz najglavnejših surovin v tovarne.

Interesantno je zabeležiti, da je naša tarifa za prevoz železa znatno nižja od tarife v Avstriji in Češkoslovaški, tako da naša konkurenca, ki uvaža svoje proizvode preko avstrijske meje, torej avstrijske in češkoslovaške železarne, prevaža svoje proizvode na naših železnicah mnogo ceneje nego na svojih železnicah. Potemtakem bi se mogla splošna prevozna tarifa za železo v gotovi meri povišati, a za prevoz domače produkcije izdelati znižano tarifo v svrhu razvoja domače industrije železa, ki bi bila v stanu kriti vso domačo potrebo železa. Pristojnim ministrstvom je dovolj znan eminentni pomen industrije železa za narodno gospodarstvo in narodno obrambo.

Odvisnost države od uvoza železa za poljedelske svrhe, za železnice in za ostalo industrijo vpliva zelo neugodno na trgovsko bilanco.

Če vzamemo še eventualne vojne zapletitvaje, tedaj bi bila taka odvisnost od inozemstva brezdvomno usodnega značaja.

Treba je torej, da se merodajni faktorji v očigled navedenih faktov, živo interesirajo za naše tovarne, zlasti za D. d. Zenica - industrija železa, ki je po večjem delu državna last in ki je pod izključno državno upravo, in da omogočijo razvoj in razširjenje v pravcu ustanovitve velike jugoslovanske industrije železa, ki bi bila v slučaju vojske v stanu kriti potrebe vojske na železnem materialu, v mirni dobi pa v polni meri vso potrebščino kmetijstva.

V tej težki situaciji bi se moglo železni industriji v Zenici pomagati na ta način:

Ministrstvo za promet naj bi takoj odobrilo 50%no znižanje prevozne tarife za gotove fabrikate, to je vse vrste valjanega železa, kakor paličasto, fasonirano, obročno železo, valjane žice in rudokopne tračnice itd.

Državne rudarske oblasti naj določijo najugodnejše cene za najglavnejši surovi material, surovo železo in premog.

Vojaške in železniške oblasti naj bi odstopile po nizki ceni industriji svoje zaloge starega železa.

Vse to bi znatno vplivalo na znižanje prevoznih in proizvodnih stroškov, in to je edino sredstvo, da se reši jugoslovanska industrija železa od propasti.

NOV JUGOSLOVENSKI TRGOVINSKI PARNIK.

Iz Glasgowa je dospela vest, da je bil 5. aprila spuščen v morje naš trgovinski parnik »Nikola Pašić«, z 8500 tonami. Lastnica parnika je Dubrovačka plovilnica. V Dubrovniku pripravljajo svečan sprejem novemu parniku, ko pride v naše vodovje.

Nov način izkoriščanja premoga.

V društvu za trgovino in industrijo v Berlinu je predaval prof. dr. Caro o novih metodah izrabljanja premoga. Dejal je: Od skupne nemške produkcije čistega dušika 600.000 ton ga napravijo po metodi Haber-Bosch sedaj 440.000 ton. Ta metoda dobiva za dobavo amoniaka potrebni vodik iz vode. Sedaj hočejo napraviti na Westfalskem tovarno, ki naj napravi na leto 18.000 ton dušika. Vodik hočejo dobiti iz koksovih plinov. Caro pravi, da ta način nikakor ne bo cenejši kakor je metoda Hader-Bosch. Caro sam je izumitelj starejše metode za sintezo dušika.

Pretvorba premoga v tekočino, torej dobava tekočega goriva, n. pr. bencina in raznega olja iz premoga, ni samo tehniško, temveč tudi svetovno-politično vprašanje. Gre v bistvu za to, da se premogu dovaja vodik. V to svrhu imajo sedaj na Nemškem nov način, boljši kot Bergiusov, in gradijo velikansko napravo, ki bo proizvajala na dan do 1000 ton bencina. Pretvorba premoga v tekočino usmeri svetovni trg v novo smer in bo pokazala svetovni politiki v marsičem nova pota.

V Parizu so ustanovili novo družbo za kemično proizvodnjo sintetičnega petroleja in podobnih produktov iz črnega in rjavega premoga itd. Glavnica znaša zaenkrat 5 milijonov frankov, a jo sme upravni svet povišati na 25 milijonov frankov. Na novem podjetju, zamišljenem zaenkrat kot študijska družba, so udeleženi skoraj vsi francoski premogovniki. Njih produkcija premoga znaša na leto nad 37 milijonov ton. Na otvoritvenem zborovanju je izvajal predsednik, da premogarstvo nima namena prisvojiti si monopol za proizvodnjo sintetičnega petroleja; kajti samo za preskrbo ene četrtine francoskega konsumla bi bila potrebna glavnica 1 milijarde frankov. Premogarstvo bo predlagalo tudi drugim industrijam, naj sodelujejo, s pogojem seveda, da varujejo isto disciplino kot premogarstvo in da v slučaju potrebe prispevajo k nabavi potrebne glavnice. Družba bo novo industrijo podredila nadzorstvu države.

PRISTOJBINE ZA VETERINARSKI PREGLED ŽIVINE, KI SE PREVAŽA PO ŽELEZNICI.

Za območje ljubljanske in mariborske oblasti, izvzemši Medjimurje in Prekmurje sta velika župana obeh oblastev pristojbine za gornji ogled na novo urenila. Veterinarski pregled živine, ki se prevaža po železnici, opravljajo državni živinozdravniki ob stroških strank. Plačuje se: a) oglednina, b) dovoznina in c) nagrada veterinarju. Oglednina, ki se pobira v prid državni blagajni, znaša:

1. Za vsakega kopitarja po 1.50 Din;
2. za odraslo govedo po 1 Din;
3. za drobnico (tele, ovce, koze in prašiča) po 50 par.

Za sesajajoče živali v spremstvu njih mater se oglednine ne plačuje. — **Dovoz:** nino zaračuna veterinar, če opravlja pregled na železniški postaji v službenem kraju, do železniške postaje in nazaj, če pa opravlja pregled izven službenega sedeža, pa zaračuni namesto dovoznine normalne potne stroške. Dovožnino sme zaračunati tolikokrat, kolikokrat je moral neizogibno izvršiti potovanje. — **Veterinarska nagrada** znaša v službenem kraju za pregled vseh živali, ki ga izvrši veterinar z enkratnim potom na dotično postajo 20 Din, izven službenega kraja pa 30 Din. — Da se strankam stroški po možnosti zmanjšajo, je veterinar dolžan, pregledati, kadar je to mogoče, po več pošiljk obenem. V tem primeru se stroški razdele na prizadete stranke. Oglednina in vse ostale pristojbine se plačujejo proti pobotnici naprej neposredno oglednemu veterinarju. Na vsaki železniški postaji je treba na vidnem mestu nabiti razglas, iz katerega so razvidne pregledne pristojbine.

KAKO NEMČIJA POSPEŠUJE STAVBE NO PODJETNIŠTVO.

V Nemčiji se brezposelnost zmanjšuje. Industrija je za mesece preskrbljena z naročili in upa, da stoji ob začetku visoko

ke konjunktura. Stavbena delavnost je naravnost ogromna. Pospešuje je možnost najetja hipotek v taki meri, da si more omisliti lastno hišo vsakdo, ki ima vsaj nekaj lastnega denarja. V Berlinu se dobi na prvo hipoteko do 40% gradbenih stroškov, za drugo hipoteko, za katero jamči mesto, 30% in za tretjo pa zopet 30% iz fonda hišno-najemnega davka. Celokupne gradbene stroške krijejo torej posojila, vendar česar more zidati že vsak, ki ima toliko denarja, da si kupi zemljišče. Poživitve stavbnega gibanja vpliva ugodno tudi na razvoj obrtnosti sploh, ki je vedno izdatnejše zaposlena.

KONCENTRACIJSKI NAČRT V AVSTRIJSKI BAKRENI INDUSTRIJI.

Avstrijska bakrena industrija, ki je imela v zadnjih letih hud boj za obstanek, si hoče olajšati položaj z velepotno koncentracijsko in specializacijsko akcijo. Neugoden je položaj te industrije že zato, ker je vojska prejšnji veliki prodajni trg popolnoma razbila in je sedaj eksport v sosednje države otežčen po visoki carini. V prvi vrsti eksportira avstrijska bakrena industrija v Jugoslavijo, Ogrsko in Turčijo, v zadnjem času tudi v Južno Ameriko in v Nemčijo. V Nemčijo je Avstrija forsirala izvoz zlasti zaradi nemške dumping-konkurence. Prav ta konkurenca je rodila misel koncentracije. Najprvo so v pomladi leta 1926 ustanovili bakreni prodajni sindikat, ki se pa zaradi velikega števila udeležencev ni obnesel. Sedaj nameravajo uvesti kartelizacijo avstrijske bakrene industrije, skupaj z nemško. Iniciativo os dale Mannsfeldske tovarne, ki obratujejo tudi največje bakreno podjetje Nemčije in ki so priključene mednarodnemu bakrenemu eksportnemu trustu. S tem bi dobila nova kombinacija značaj mednarodnosti. Ekspartirati bi mogla produkcijo 20.000 ton bakrenega blaga in bi imela velik gospodarski pomen.

GOSPODARSKI POMEN REKLAME.

Gremijalni tajnik dr. E. Paneth na Dunaju je govoril o gospodarskem pomenu reklame in je dejal: V najrazličnejših državah in v najrazličnejših strokah napravljene statistike dokazujejo, da pravilno izvedena reklama v relativno kratkem času večkratno pomnoži prodajo reelnega blaga, če cena ni pretirana. Reklama zagotovi ekonomsko vodstvo obrata, zmanjša skupne stroške in reducira prodajne cene. To je za konsumenta tem važnejše, ker mu omogoči reklama lahko in nenaporno primerjanje med raznimi ponudbami. Reklama pa zaposluje tudi kot pomožna obrt velike industrije. Prav posebno izredno poslanstvo vrši reklama napram slikarstvu. Glavni interesent za umetnine je v vedno rastoči izmeri reklamna potreba trgovine in industrije. Reklama lahko prevzame odvrnitev krize, v kateri se nahaja v sedanjih dneh umetnost, zlasti slikarska. Na podlagi davkov in blagovnega prometa, njih tehniške zgradbe in na podlagi dunajskih inšerativnih in lepših davčnih zaključkov, pride dr. Paneth do rezultata, da stane reklama na Dunaju na leto okoli 60 milijonov šilingov in da je povprečna reklamna obremenitev podjetij nekako 1 1/2% vsega prometa. Predavatelj je slednjič opozorjal na zadnje poročilo trgovske zbornice v Washingtonu, ki zastopa mnenje, da v dobrih časih reklama ni še tako važna, ker kupuje konsument takrat iz lastnega nagiba, da je pa v času kriz posebna nakupna pobuda reklame v pomnoženi in povečani izmeri potrebna. Svoj čas smo pisali v »Trgovskem listu« o ameriški reklamni ter o milijonih dolarjev, zanjo izdanih. Splošno mnenje je, da noben za reklamo izdan denar ni vržen proč.

ESKONTNI LISTI.

S členom 89, odstavek XXI. finančnega zakona se je tarifna postavka 32 takse tarife k zakonu o taksah, ki je do sedaj veljala samo v Srbiji, razširila na celo kraljevino z odredbo, da se morajo za eskontne liste porabljati edino monopolni obrazci. Na podlagi tega določila je monopolna uprava izdala dvoje vrst eskontnih list, na katerih je vtisnjen kolek nove emisije za 2 Din.

NEKAJ ŠTEVILK IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA O DONOSU NEPOSREDNIH DAVKOV.

Donos neposrednih davkov v Sloveniji je v državnem proračunu za leto 1927-1928. z neznatnimi izpremembami proračunjen z istimi vsotami, kakor je bil proračunjen za preteklo proračunsko leto. Višje dohodke pričakuje finančna uprava samo pri posebnih pridobitnih in pri dohodnih in pri vsaki davčni vrsti na osnovnem davku en milijon dinarjev več, vendar česar se primerno zvišajo tudi pri pritiski. — Izmed centralno, to je za celo državo skupaj z eno številko proračunjenih davkov, je davek na poslovni promet za 30.000.000, invalidski davek za 20.000.000, vojaška doklada za 10 milijonov in izredni (30% in 500%) pribitek za 50 milijonov nižje proračunjen nego je bil dosedaj. — V splošnem nimajo te številke na odmero davka nobenega vpliva, ker so samo približne ocene donosa, na katere davčna oblastva niso vezana.

Trgovina.

— Živinski in kramarski sejem v Semčju se bo vršil 23. aprila 1927 in ne 26. aprila ker dne 26. aprila se vrši podobni sejem v Metliki.

Sladkor. Zaloge sladkorja v kubanskih pristaniščih in v New Yorku so dosegle rekordno višino. Doslej so napravili na Kubi 3.240.000 ton sladkorja, skoraj tri četrtine za letos določene produkcije. Upajo, da se bodo zaloge kmalu zmanjšale in da se bodo cene utrdile. Prihajajo poročila, da bodo veliko surovega sladkorja naročile ameriške rafinerije, dalje tudi Anglija, brž ko bo parlament sprejel proračun. Rastoč pomen za razvoj sladkornotržnega položaja pripisujejo bodoči evropski produkciji. Sedaj bo izšla prva Lichtova cenitev in bomo takoj poročali, kakšno si misli Licht evropsko produkcijo. Tudi ne smemo podcenjevati pomena razvoja dogodkov na Daljnem vzhodu, ti dogodki imajo na sladkorni trg velik vpliv. Če na Kitajskem ne bo kmalu miru, bo nastal zastoj v ravnovesju preskrbe s sladkorjem in bi imelo to tudi na evropske in na ameriške trge usoden vpliv. Došla je prva uradna cenitev o produkciji na Javi, ki se bo pričela v maju. Cenijo jo na 2 milijona 200.000 ton, to je za 200.000 ton več kot je znašal zadnji pridelek.

Velesej v Baslu. V Baslu (Švica) se vrši velesej od 2. do 12. aprila t. l.

Nazadovanje cen na petrolejskih trgih. Vseled ameriške nadprodukcije in ruskih ponudb kažejo cene na petrolejskih trgih padajočo tendenco. V Ameriki so cene surove nafte večkrat zelo znižali in tudi cena petroleja in bencina je šla nazaj. Tudi na Angleškem so se cene zelo znižale. Vse to je posledica znižanja cen družbe Standard Oil, da more biti kos konkurenci ruskega sindikata nafte. Vseled ruske konkurence se pozna nazadovanje cen tudi na Nemškem in drugod. Nemčija importira vsako leto okoli 250.000 ton ruske surove nafte, uvoz se stalno dviga. V Rumuniji ne prodajajo dosti. Povpraševanje po petroleju je majhno, bencin se pa proti ameriški in ruski konkurenci ne more držati. Cene so padle. Tako tudi na Poljskem. Na Poljskem nastopa proti lahkemu bencinu konkurenca gazolina, ki ga je v Galiciji zelo veliko. Sicer pa prodajo Poljaki več surovega petroleja kot pa rafiniranega.

Mednarodni semenj v Milanu. V Milanu se vrši VIII. mednarodni vzorčni semenj od 12. do 27. aprila t. l. Italijanski konzulati so pooblašteni, da izdajajo potna viza posetnikom po polovični ceni.

Velesemenj v Poznanju. V Poznanju na Poljskem se vrši mednarodni semenj od 1. do 8. maja t. l. Podrobne informacije o semnju so interesantom v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Carina.

Rumunska carinska tarifa. Nova rumunska carinska tarifa je razdeljena v štiri glavne dele in obsega tri norme. Minimalna norma velja za države, s katerimi trgovske pogodbe že obstojijo ali pa se bodo sklenile. Generalna norma velja za države, s katerimi Rumunija nima trgovskih pogodb. Rezervna norma se tiče nekako 100 predmetov, in si je

glede njih pridržala vlada pravico, da spremeni pristojbine brez dovoljenja parlamenta.

Industrija.

Češkoslovaška kovinska industrija 1926. Na podlagi statističnih podatkov je bilo v lanskem letu nazadovanje v zaposlenosti češkoslovaške kovinske industrije veliko. Delovne ure so šle za več kot za 18 in pol odstotka nazaj. Najbolj so trpele tovarne lokomotiv in vagonov, kjer znaša nazadovanje 30.43 odstotkov. Livarne izkazujejo nazadovanje 23.8 odstotkov, elektrotehniške tovarne za več kot 21 odstotkov, tovarne železnine 17.5 odstotkov, strojne tovarne 16.8 odstotkov. Zaposlenost avtomobilske industrije je bila pa ista kot leta 1925.

Boj za petrolej. Poročila, ki prihajajo iz Amerike, pravijo, da so se Združene države končno sporazumele z Mehiko za ureditev vprašanja petrolejskih vrelcev in imetja tujcev sploh.

Promet.

Direktni železniški promet s Češkoslovaško. Direktni promet je vzpostavljen. Glej Službene Novine saobračajne ustanove br. 7 ex 1926 ter naredbo Službenega lista 44/1926. 1. Prevzemanje pošiljk za češkoslovaške postaje, ki naj se odondod dalje ponovno predajo na postaje kake druge države, je dovoljeno le pod sledečimi pogoji: a) da se v tovarnem listu navede, v katero državo naj se pošiljka dalje odpre, kakor tudi, da se roba sploh ne bo pretovarila, b) pošiljka mora biti opremljena z uverjenjem o izvoru in vsemi potrebnimi carinskimi dokumenti one države, v katero se izvaž, c) ponovna predaja se mora izvršiti v roku od 24 ur. 2. Ponovna predaja pošiljk v vozovnih tovarih brez pretovarjanja, kakor tudi z dotovarjanjem v postaji Praha Wilsonovo, Masarykovo in Denisovo Nadraži ni dovoljeno. V nujnih in opravičenih slučajih izdaja dovoljenja direkcija Praha. 3. Za Holešovice prekladišče je dovoljeno sprejemati in odpremiti samo pošiljke z izjemnim dovoljenjem »Reditelstvu statnih drach v Praze Jih« vpisanim v tovarnem listu. 4. Sprejemanje in odpošiljanje vsakovrstne robe za Dečin prekladišče je ukinjeno. Izvzete so pošiljke naslovljene na »Plovidbeno družbo na Labi«, ki se po raztovoritvi začasno vskladišči v njenih skladiščih. 5. Odprema pošiljk v vozovnih tovarih za postajo Brezova (Brenec), ki so naslovljene na tvrdko »W. J. F. Banbek, Dampfmuhle«, do nadaljnjega ni dovoljena.

Za izvoznike. V objavi direkcije drž. žel. v Ljubljani z dne 29. p. m. čitamo: 1. V Bistrici Boh. jezero se smejo cariniti za izvoz preko Podbrda samo pošiljke iz postaj proge Dobrava Vintgar — Bistrica Boh. jezero. 2. Na Rakeku se smejo cariniti samo vse izvozne pošiljke živih živali, svežega mesa, zaklane živine in perutnine, sveže slanin, suhomesnatne robe, jajc, svežega sadja in svežega sočiva, razun tega pa vse pošiljke iz postaj od Brezovice do Rakega za izvoz preko Rakeka. 3. V Celju se smejo cariniti samo izvozne pošiljke iz postaj Celje — Dravograd Meža, Celje — Zalog, Podused — Zidani most za Madžarsko in Avstrijo via Maribor in via Kotoriba, dalje pošiljke za Italijo in Avstrijo ter tranzit via Jesenice iz prog Hoče — Celje, Središče — Pragersko ter priključnih stranskih prog, pri uvozu pa vsa roba za postaje navedenih prog, kadar tranzitira Celje kot poslednjo carinsko postajo pred namembno postajo. Izvozne pošiljke premoga iz postaje Trbovlje se morajo tudi odslej cariniti pri istih carinarnicah kot doslej. (Maribor, Čakovec, Ljubljana, Zagreb). 4. V Prevaljah se smejo cariniti samo one izvozne pošiljke za Avstrijo in tranzit, ki so predane za izvoz na postajah proge Dravograd Meža — Prevalje.

RAZNO.

Slovenske čipke v Beogradu. Ljubljanska osrednja čipkarska zadruga je te dni priredila v prostorih Ženskega društva v Beogradu razstavo slovenskih čipk. Sodeč po informativnem poročilu v »Politiki«, je razstava, ki se danes zaključuje, deležna lepega uspeha.

Za belgijskega honorarnega konzula v Skoplju je belgijska vlada imenovala g.

Domenika de Koka, agenta zavarovalne družbe »Sava« v Skoplju.

Pri mariborski borzi dela dobijo delo: 25 hlapcev, 10 majarjev, 3 kamnoseki, 2 žagarja, 1 sedlar, 4 krojači, 1 tesar, 32 kmečkih dekel, 2 sobarici, 2 vzgojiteljici, 1 varuška, 8 kuharic, 2 natakarici, 2 gostilniški kuharici, 2 služkinji, 1 trgovska agentinja.

Mariborska borza dela išče več zanesljivo dobrih vrtnarjev za takojšnji nastop.

Poljske gospodarske razmere. — V agrarni produkciji in v poljedelski industriji imajo prvo besedo velikopoljske province, v rudarstvu in v železni industriji pa Gornja Slezija, ki je poljedelsko močno pasivna. Zivnorej, mleko, surovo maslo, jajca, v veliki izmeri tudi les in sočivje pride na Malo Poljsko. Vzhodne province dajejo večinoma samo les. — Kongresna Poljska vodi v eksportu tekstilij, sicer se pa hoče tudi povsod drugod udeleževati. Splošno je vloga Gornje Slezije in Galicije v eksportu najvažnejša.

Po svetu. Znano italijansko podjetje umetne svile Snia Viscosa izkazuje 97.9 mil. lir čistega dobička proti 148.5 milijonom v lanskem letu. Dividende bodo razdelili 69 milijonov, lani 75 milijonov.

— Med poljsko vlado in med ameriško Blairovo skupino se vršijo pogajanja o udeležbi ameriškega kapitala v Poljski banki. — Češkoslovaška industrija emajla je v veliki krizi, posebno zato, ker so obrati v hudi medsebojni konkurenci. Lanska produkcija je znašala dve tretjini kapacitete. Skupni prodajni zavod, lani ustanovljen, se je pa v splošnem dobro obnesel. Tudi industrija poljedelskih strojev ni popolnoma zaposlena. — Sindikat poljskih železnih tovarn se pogaja z American and Continental Corporation o najetju posojila v znesku 15 milijonov dolarjev. — Kriza v poljsko-sleški premogovni industriji se je nanovo poostri. V marcu se je eksport premoga znižal za 500.000 ton in so narasle zaloge na 1 milijon ton. V Ameriki štrajka 150 tisoč premogarjev; ker je pa število neorganiziranih delavcev zelo veliko, se nič ne bojijo, da bi postal štrajk splošen. — Znana gospodarska strokovnjaka prof. Bowley in Sir Skamp cenita britanske narodne dohodke v letu 1924 na 4.210 milijonov funtov, to je za 200 milijonov funtov več kot ga je naračunila največja dosedanja strokovnjaška cenitev. Leta 1911 je bilo dohodkov 2.100 milijonov funtov; prirastek gre večinoma na račun spremenjene nakupne moči funta. — Janco di Roma ima 200 milijonov lir delniške glavnice in izplačuje 6 odstotno dividendo. — V U. S. A. je bilo leta 1924 21.081 dolarskih milijonarjev, leta 1925 pa 30.295; število se je zato tako pomnožilo, ker se je leta 1925 dohodninski davek izredno znižal. V Ameriki zamolčijo dohodke, če le morejo, in vendar je priznalo 207 oseb nad 1 milijon dolarjev letnih dohodkov; od teh 147 oseb do 2 milijona, 29 do 3, 15 do 4, 9 do 5 in 7 čez 5 milijonov. Te številke so tudi za Ameriko ogromne. — V Bolgariji je bilo leta 1914 importiranih 140 avtomobilov, leta 1920 že 402, v vsem desetletju pa 1350. — Eksport moke iz Ogrske ponehuje. Leta 1913 so izvozili 68 odstotkov žitne količine v predelani obliki, torej kot moko, leta 1926 pa samo še 28 odstotkov. Banki Agrarbank A. G. Graz in Steirerbank A. G. Graz sta se združili v Bank für Steiermark. Nova banka bo imela lastnega premoženja v višini pol milijona šilingov. — Od 30. avgusta lanskega leta se je dvignila lira za več kot 50 odstotkov svoje vrednosti, od 1/4 do 1/2 svoje zlate vrednosti. — Bilance agrskih velebank izkazujejo napram letu 1925 velik prirastek čistega dobička. Lanske dividende so zvišali povprečno za 25 odstotkov. — Vseled trgovske pogodbe med Češkoslovaško in Ogrsko je polovica od 300 ogrskih trgovskih mlinov zgubila svojo življensko zmožnost. Deloma se bodo mlini sedaj fuzionirali, s pomočjo vlade, deloma bodo pa z delom prenehali. — Ze 38 let obstoječa ve lika ogrska lesna tvrdka Friedländer v Miškovcu je postala insolventna; premoženje znaša 88.000 pengő, dolgovi 177 tisoč, ponujana kvota je 40 odstotkov. — Hranilne vloge pri treh velikih praških hranilnicah so se v marcu zopet dvignile za 47.2 milijonov Kč. — Splošna ogrska kreditna banka dokazuje na podlagi statističnega materiala, da se nahaja ogrsko gospodarsko življenje še zmeraj v

stadiju dviga konjunktura in da se bo ta dvig še nadaljeval. Če bo pa še letina dobro izpadla, in zaenkrat to dobro kaže, potem bo konjunktura dvig naravnost razveseljiv. — Jugoslovanska vlada je dobila več ponudb, tičečih se posojil za gradbo železnice. Upanje je, da se bo z gradbo nekaterih prog začelo že letos. Vlada je načeloma sklenila, da bo oddala vse gradbe licitacijskim putem. — Zupan mesta Šibenik, dr. Kozul je podpisal z ameriško skupino najetje posojila v znesku 2 in pol mil. dolarjev za gradbo v mestu in v pristanišču. Posojilo bodo porabili tudi za zgradbo ozkotirne električne železnice iz Šibenika v Knin, ki bi imela nekakšno nadaljevanje v znani Steinbeisovi železnici Knin — Prijedor. Prebivalstvo Egipta je narastlo že na 14 milijonov.

Gospodarske vesti. Produkcija rumunske nafte je znašala v preteklem letu 3,250.000 ton in je bila s tem zneskom za 40% višja kot produkcija leta 1925. Delež rumunskega petroleja na svetovni produkciji je znašal lani 2.16%. Standard Oil Co je na podlagi pogodbe z ruskim sindikatom nafte pričela v Batumu z gradbo nove rafinerije, ki bo predelala 150.000 ton petroleja na leto. — Rumunska bilanca zunanje trgovine izkazuje za prva dva letošnja meseca aktivnost 45 in pol mil. lejev, dočim je bila lani v istih dveh mesecih za 870 milijonov lejev pasivna. — V prvem četrtletju 1927 so registrirali v Jugoslaviji 349 konkurzov, v istem času lanskega leta 212; letos je bilo torej konkurzov za 62% več kot lani. V Srbiji in Črnigori je bilo največ konkurzov: 228 (105), v Sloveniji in Dalmaciji 29 (30), v Vojvodini 34 (35). Na Srbijo in Črno goro je prišlo 66% vseh konkurzov; Beograd sam jih je imel 47 ali 21% srbskih. — Obtok bankovcev Českoslovaške Narodne banke se je dvignil v marcu za 760 milijonov Kč na 7028 milijonov Kč; kovinsko kritje je znašalo 31. marca 42%. — Na zborovanju nemškega premogarstva v Berlinu so ugotovili, da se v najnovejšem času angleška premogovna konkurenca zopet občutneje javlja; vendar je bila pa nemška produkcija v letošnjem februarju še zmeraj nad predvojnjo. — Poljska vlada je 31. marca poteklo prepoved za izvoz žita podaljšala do 31. maja. Omenili smo že, da mora sicer Agrarna država varovati lastno potrebo z izvozno prepovedjo. — Povodom bivanja avstrijske trgovske delegacije v Moskvi so tekom pogajanj pogajali ruski gospodarski krogi posebno

važnost na to, da bi dobili Rusi ugodno pot čez Avstrijo za tranzitne dobave v nasledstvene in balkanske države. — V prvem letošnjem četrtletju je bilo na Ogrskem 228 prisilnih poravnjav (lani 818) in 107 konkurzov (lani 187). Marec je imel za 34.4% več konkurzov in prisilnih poravnjav kot februar. — Član upravnega sveta Jugoslovanske Narodne banke Radović je izjavil, da bo Narodna banka kot prva znižala obrestno mero in da bo isto zahtevala nato od zasebnih bank. Če ta zahteva ne bo imela uspeha, bo vlada nastopila proti bankam s prisilnimi odredbami. V zadnjih letih je skušala Narodna banka že večkrat napotiti zasebne banke, naj obrestno mero znižajo, pa ni uspela, ker so banke glede na visoke režijske stroške njeno pobudo odklanjale. — Poljaki so zvišali ceno železa za 15 odstotkov, Angleži so jo znižali in jo bodo morali še znižati, ker so njih železne cene še zmeraj za ca 10 šilingov višje kot pred vojsko. Da se varujejo proti ameriški in proti angleški konkurenci, so nedavno tudi kanadske tovarne cene znižale. — Na običnem zboru Hapage so zvišali glavnicu za 30 milijonov mark. Predsednik je dejal, da so nove ladje z ozirom na konkurenco in na razvoj plovbe potrebne. V prvi vrsti so potrebne tovarne ladje. — Na običnem zboru Severonemškega Lloydja so ugotovili, da so upi za letošnje leto dobri. Stavbni načrt bo izpeljala družba z lastnimi sredstvi. Pri tem pa še ne računajo na sredstva, ki jih bo dobila iz Amerike po sprejetju zakona o povrnitvi nemške lastnine. — De Pinedo je letel v Severno Ameriko v Novi Orleans in leti sedaj čez Skalnoro gorovje proti obali Velikega oceana. — Banka za nemške industrijske obligacije je izplačala 1. t. m. znesek 125 milijonov zlatih mark kot prvi polletni obrok obremenitve, ki jo je prevzela nemška industrija. Letošnje reparacijsko leto je tretje, in vemo, da mora plačati nemška industrija 5 odstotkov na glavnicu 5 milijard za leto, torej na leto 250 milijonov mark.

Žitni trg. Po poročilu novosadske borze je vladala na domačem žitnem trgu pretekli teden stagnacija. Dovoz je bil slab. Promet je znašal 130 vagonov. Koruze je bilo prodanih 72, pšenice 30, moke 16, otrobov 10, ovsu in ječmena pa po en vagon. Cene so ostale večinoma neizpremenjene.

Cene na celjskem trgu. Celjski trg postaja v zadnjem času, zlasti ob sredah in sobotah, precej živahen. Dobro je pre-

skrbjen z mesom, z južnim sadjem in sočivjem. Cene so glede na prejšnji mesec ostale precej konstantne. **Meso in mast:** govedina v mesnicah I. 15—17, II. 14—16, na trgu I. 15—17, II. 12—16, telatna I. 16—18, II. 15—17, svinjina I. 25, II. 22.50, slanina 22.50—24, mast 26, gnjat 30—32.50, prekajeno meso 27.50 do 30 Din kg. **Perutnina:** kokoši in petelini 30—35, race 30, gosji 50, purani 100 Din komad. **Ribe:** krapi in ščuke 23 Din kg. **Mlečni proizvodi:** mleko 2.50—3, kislja smetana 16 Din liter, sirovo maslo 44, čajno 60—68 Din kg. **Jajce:** 1 Din komad. **Špecerijsko blago:** kava Portorico 72, Santos 65, Rio 44, sladkor kristalni 15.50, v kockah 17.50, riž 9—12 Din kg, namizno olje 22, bučno 17 Din liter. — **Mleviski izdelki:** moka >00< 5.35, >0< 5.20, >2< 5 in >4< 4.75, turščična moka 2.40, turščični zdrob 3.20 Din kg. **Žito:** pšenica 330—340, riž 250—260, ječmen 250, oves 230, turščica 215—225, fižol 350 do 450 Din 100 kg. **Krma:** seno 70 do 90, slama 50 Din 100 kg. **Zelenjava:** italijanska glavната solata 14, radič 16, karfižola 7—8, krompir 2.25 Din. kg.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 1. IV. 1927 se je pripeljalo 209 svinj. 2 ovci in 1 koza, cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad Din 80 do 100, 7 do 9 tednov 260 do 350, 5 do 7 mesecev stari 420 do 450, 8 do 10 mesecev stari 530 do 550, 1 leto stari 1200 do 1500; 1 kg žive teže 9.50 do 11, 1 kg mrtve teže 15 do 16; ovce 75 Din. Prodalo se je 115 komadov.

Mariborski trg, dne 2. aprila 1927. Slaninarjev je bilo 45, ki so pripeljali 119 zaklanih svinj seboj in prodajali meso in slanino po 10.50 do 25 Din za kg na drobno, oziroma po 15 do 17 Din za kg na debelo. Domači mesarji so prodajali malo ceneje kakor po navadi, nekateri so prodajali govedino celo po 6 do 8 Din kg. **Perutnine** je bilo okoli 500 komadov. Cene so bile piščancem 25 do 35 Din, kokošim 35 do 60, gosem in racam 50 do 80, puranom pa 100 do 150 Din. Domačim zajcem 8 do 30 Din komad. **Ribe** so se prodajale morske po 20 do 25 Din, živi karpi iz grajščine Rače po 17 Din komad. — **Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice, sadike.** Cene krompirju 6 do 7 Din mernik (7 in pol kg), kislemu zelju 3 do 4, kisli repi 2, maslu surovemu 44—46, kuhane mu 45 do 48, čajnemu 55 do 65 Din, čebuli 5 do 6, česnu 12 do 18 Din kg, ohrovitu 1.50 do 2.50, solati 2 do 4, karfiolu 3 do 10 Din komad, mleku 2.50 do

3, oljčnemu olju 26 do 36, bučnemu olju 18 do 20, smetani 12 do 14 Din liter, jajcem 1.25 do 1.75 Din komad, sadju: jabolkom 5 do 10, suhim hruškam 10 do 12 Din, dateljnom 24 do 34 Din kg, cvetlicam 1 do 5, z lonci vred 15 do 50, sadikam 10 do 25 Din komad. — **Lesena in lončena roba** 1 do 100 Din komad. — **Seno in slama na mariborskem trgu.** V sredo 30. maja je bilo 10 voz sena, 6 voz slame, v soboto pa 9 sena in 7 slame na trgu. Cene so bile senu 70 do 100, slami pa 45 do 50 Din za 100 kg.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 9. aprila t. l. ponudbe za oddajo popravila čeljustnega drobilca za drobljenje kosovnega premoga, do 14. aprila t. l. za dobavo smrekovih in borovih plohov, do 15. aprila za dobavo električnega materiala in za dobavo kompletnega merilnega mosta za merjenje uporov. — Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 15. aprila t. l. ponudbe glede dobave bukovih pragov, do 16. aprila t. l. pa glede dobave in poprave konjske opreme. Direkcija drž. rudnikov v Brezi sprejema do 16. aprila t. l. ponudbe za dobavo portland cementa. — Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 20. aprila t. l. ponudbe za dobavo zemljevidov Bosne in Hercegovine in za oddajo tiskanja pregledne geološke karte. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 12. aprila t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave delov zavor; dne 16. aprila t. l. pri intendanturi komande Boke Kotorske v Ercegnovi glede dobave drv; dne 27. aprila t. l. pri Upravi državnih monopolov v Beogradu glede dobave desk in lat, pri odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave lanenega platna za delavske obleke ter blaga za slavnice in blazine ter glede raznega vodovodnega materiala; dne 28. aprila t. l. pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave Graoverjevih prstanov za vijake; Pri Odeljenju za mornarico v Zemunu glede dobave angleškega premoga, pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave oklopov za ležišča. — Dne 29. aprila t. l. pri Odeljenju za mornarico v Zemunu glede dobave pšenične moke. — Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Najpripravnejša darila za "Veliko noč" so

Josip Petelinca

šivalni stroji in kolesa

Znamke **GRITZNER, ADLER, PHONIX** s prostim tekom (Freilauf), pneumatika, olje ter posamezni deli (najnovejša oprema). Edino le v Ljubljani, blizu Prešernovega spomenika ob vodi. Telefon 2913. Najnižje cene, tudi na mesečna odplačila.

Tiskarna MERKUR, Ljubljana

trg.-ind. d. d. - Simon Gregorčičeva ulica 23 se priporoča za tisk vsakovrstnih tiskovin za trgovce, obrtnike, industrijce in urade. -- Lastna knjigovodnica

Trgovci, obrtniki, industrijalci, razširjajte „TRGOVSKI LIST“!

Veletrgovina
kolonijalne in
špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna
postrežba!

Zahtevajte cenik!

Pomlad!

Nogavice, kravate, srajce, rokavice, naramnice, žepni robci, nakit za obleke, otroške majice, nahrbtniki, palice, dežniki, škoti v vseh barvah, šifoni, solingenkarje, vseh vrstnih krojače, čevlji, potrebščine za krojače, čevljarje, topelnike, šivilje in sedlarje. Kazna dišeča mila — samo pri

Josip Petelinca
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi
Ljubljana.

Najnižje cene! Točna postrežba!

Tovarna perila

Triglav

Ljubljana

Kolodvorska ul. 8 nasproti hotela Štrukelj

priporoča

veliko izbero moškega perila po konkurenčnih cenah. Izdeluje se tudi po naročilu.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko
blago

raznovrstno žganje,
moko in deželne pri-
delke. - Raznovrstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za ka-
vo in mlin za dišave z
električnim obratom.
Ceniki na razpolago!

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

USTANOVljena 1900.

CENTRALA: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA.

USTANOVljena 1900.

Delniska glavica:
Din 50,000,000—
Rezervni zakladi nad
Din 10,000,000—

Brezice
Celje
Črnomelj

Gorica
Kranj
Logatec

Maribor
Metković
Novi Sad

Novomesto
Prevalje
Ptuj

Rakov
Sarajevo
Slavonogradec

Split
Tret

Brzozavni naslov:
Banka Ljubljana
Telefon št. 2861,
2413, 2502, 2503.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.